

II. Sultan Abdülhamid

(1842- 1918)

Okulumuzun adını aldığı ve halkın gönlünde “Sultan Hamid” olarak yer bulan 34. Osmanlı Padişahı Sultan II. Abdülhamid, Sultan Abdülmecid ile Tirimüjgan Kadın Efendinin oğlu olarak 22 Eylül 1842 sabahı eski Çırağan Sarayında doğdu. Şehzadelğinde Edhem Paşa, Kemal Paşa, Safvet Paşa, Gerdankıran Ömer Hulusi Efendi, Tosyalı İzzet Mustafa Paşa, Şirin Hafız Efendi, Vakanüvis Lütfi Efendi, Fransız Gadret, Fransız Alexandre, İtalyan Guatelli Paşa, Lombardi gibi özel hocalardan İslam İlimleri, hat, musiki, Arapça, Farsça, siyaset, iktisat, Osmanlı Edebiyatı ve tarih dersleri alan II. Abdülhamid resme ve marangozluğa olan merakı sebebi ile de Alman Karl Jansen ve Halil Efendi adlı sanatkarlardan marangozluk ve oymacılık eğitimi almış. Bu alanda iyi bir sanatkar olarak kabul edilmektedir. Amcası Sultan Abdülaziz’in 1863 Mısır ve 1867 Avrupa gezilerine katılmıştır. 31 Ağustos 1876 tarihinde tahta çıkan II. Abdülhamid Osmanlı tarihinde en uzun dönem yönetimde kalan padişahlardan olup, 33 yıl devleti yöneterek hakkında en çok eser yazılan devlet adamı olmuştur. 1877-1878 Osmanlı Rus Harbinin başlaması ile, devletin idare merkezinin Dolmabahçe Sarayından Yıldız Sarayına taşıyan II. Abdülhamid, burasını farklı fonksiyonların yürütüldüğü çok sayıda küçük köşk ve kasırlardan oluşan bir saray haline getirmiştir. Sultan II. Abdülhamid kaliteli yönetici ve asker yetiştirmek amacıyla başta İstanbul olmak üzere, imparatorluğun birçok bölgelerinde okullar açmıştır. Mülkiye, Hukuk, Sanayi-i Nefise Mektebi, Hendesi-i Mülkiye, Darü’l Muallimin ve Muallimat, Darülfünun, Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi (Günümüzde İstanbul Sebahattin Zaim Üniversitesi olarak hizmetine devam etmektedir) başta olmak üzere birçok alanda okul II. Abdülhamid döneminde açılmıştır. Ayrıca Müze-i Hümayan (Eski Eserler Müzesi) açılmıştır. Beyazıt Umumi Kütüphanesi, Yıldız Arşivi ve Kütüphanesi de bu dönemde kurulmuştur. Bu dönem pek çok ilklerin yaşandığı bir dönemdir: 23 Aralık 1876’da I. Meşrutiyetin ilanı, 1877 İstanbul Belediye Kanunu, 1882 tarihli Ebniye Nizamnamesi, altyapı hizmetleri, Kudüs-Yafa, Ankara-İstanbul ve Hicaz demiryollarının yapımı, Ziraat Bankası, Ticaret Sanayi ve Ziraat Odalarının açılması, İstanbul, İzmir, Selanik, Beyrut gibi şehirlerde önce atlı sonra elektrikli tramvayların kullanımı ve yeni rıhtımların yapılması, Hicaz ve Basra’ya kadar telgraf hatlarının çekilmesi, memlekette telefon ve otomobilin kullanımı, Terkos su şebekesi ve Hamidiye içme suları tesisi ve havagazının yaygınlaştırılması gibi daha pek çok önemli kamu hizmetleri Sultan Abdülhamid döneminde gerçekleştirilmiştir. Ülke tanıtımına çok önem veren padişah, başta İstanbul olmak üzere imparatorluğun muhtelif şehirlerinde çok sayıda yer, kurum ve binaların fotoğraflarını ihtiva eden çok değerli bir albümler koleksiyonu hazırlatmıştır. Sultan’ı pek çok devlet adamı yanı sıra

İran Şahı Nasuriddin, oğlu Muzaffereddin Şah, Eski ABD başkanı General Grant, Karadağ, Sırbistan, Bulgaristan Prensleri ve, Romanya Kraliçesi ve Zembiyar Sultanı gibi pek çok hükümdar, prens ve devlet adamı ziyaret etmiştir. Şüphesiz en ünlü konuğu Alman İmparatoru II. Wilhelm olmuştur. Yerli ve yabancı basında büyük yankılar uyandıran bu ziyaret, Türk – Alman ilişkileri açısından da yeni bir dönemin başlangıcı olur. 24 Temmuz 1908’de II. Meşrutiyetin ilanı ardından, 13 Nisan 1909 tarihinde İttihat ve Terakki iktidarına karşı halk arasında bir süreden beri oluşmakta olan hoşnutsuzluğun sonucu patlak veren ve Rumi takvime istinaden 31 Mart İsyanı olarak bilinen karışıklıklar hakkında düşünen ve hiçbir kimsenin burnunun kanamasına gönlü razı olmayan II. Abdülhamid Han’ın tahtan düşürülmesi gerçekleştirildi. İsyanı bastırmak için yine İttihat ve Terakki tarafından kurulan Hareket Ordusunun İstanbul’a girerek şehre hakim olmasından sonra Meclis-i Mebusanın 27 Nisan 1909 tarihli olağanüstü oturumunda Sultan II. Abdülhamid’in tahtan indirilmesine karar verildi. Hal edilmesinin hemen ardından Sultan II. Abdülhamid, Selanik’te Alatin Köşkünde göz hapsinde tutuldu. Balkan Savaşının çıkması üzerine 1912 yılında İstanbul’a getirilerek kendisine tahsis edilmekle beraber sadece birkaç odasını kullandı boğazın Anadolu yakasında ki Beylerbeyi Sarayında zorunlu ikamete tabi tutuldu. Altı yıl sürecek bu ikametle II. Abdülhamid, Beylerbeyi Sarayında en uzun kalan kişi olmuştur. 10 Şubat 1918 tarihinde aynı sarayda vefat eden sabık Sultan, dedesi Sultan II. Mahmud’un Divan Yolunda ki türbesine defnedilmiştir.